Utviklingssenter for
sykehjem og hjemmetjenester
Akershus

Hvordan undersøke munnhulen?

Presentasjon i ernæringsnettverk i Akershus 09.10.2019

Tannpleierstudent

Nooralhuda Al-Rubaye

Hvorfor gjennomføre en munnundersøkelse?

Utelukke at problemer i munnen påvirker den generelle helsen.

Målet med god munnhygiene er:

- Unngå at egne tenner går tapt.
- Opprettholde en tilfredsstillende tyggefunksjon.
- Unngå at sykdommer i munnen gir dårligere generell helse.
- Unngå smerter og ubehag i munnen.
- Ha et sosialt akseptabelt utseende.

Man trenger kunnskap og ferdigheter for å gi god hjelp.

God munnhygiene gir:

- En god følelse av å ha rene tenner.
- Man føler seg bedre.
- Forebygger dårlig ånde.
- Man opprettholder et sosialt liv.

Hva trenger vi for å gjennomføre en munnundersøkelse?

Det viktigste man trenger:

godt lys og hansker.

Foto: Folkehelseinstituttet.

Hva skal vi undersøke?

- Munnslimhinner
- Tungen
- Tannkjøttet
- Tenner
- Proteser
- Munntørrhet

Munnslimhinner

Se på innsiden av kinn, innsiden av leppene, ganen og munngulv.

- Friske forhold: Lysrøde og fuktige munnslimhinner.
- Røde, tørre eller områder med belegg.

  Sår med eller uten blødning i munnslimhinner.

Rødfarget og glatt overflate i tannkjøttet.
Foto: UiO

Rødhet i ganen og slimhinner. Protesegnag.
Foto: UiO

Normalt utseende på tannkjøtt og slimhinner.
Foto: UiO

Tungen

Friske forhold:

Lyserød, fuktig med papiller. Papiller er de små utvekstene som dekker oversiden av tungeslimhinnen, og gjør at tungen har ruglete overflate.

Tungen skal pusses hver dag.

Ingen papiller, rød og tørr. Sår med eller uten blødning, blemmer.

Friske forhold, tunge og tannkjøtt.
Foto: UiO

Tannkjøtt

Ved friske forhold er tannkjøttet lysrødt og ligger stramt inntil tennene.

Dersom tannkjøttet er rødt og hovent:

- Tannpuss.
- Rengjøring mellom tennene.

Ved blødning i tannkjøttet over tid, kontakt tannklinikken.

Foto: Norsk tannvern.

Tenner

Se på tennene: Er alle tennene hele?

Se etter:

- Knekt tann?
- Mistet fylling?
- Hull i tennene?
- Har pasienten symptomer, ubehag, smerte?

Kontakt tannklinikken.

Hull i tennene. Foto: UiB.

Knekt tann. Foto: Tannhelse Rogaland FKF

Ved belegg eller matrester:

- Tannpuss
- Rengjøring mellom tennene

Foto: Sykepleien.no

Protese

1: Sjekk at protesen passer og er hel.

Dersom protesen ikke passer eller ved skader på protesen: Kontakt tannklinikken.

2: Ved belegg eller matrester på protese:

- Helprotese
- Delprotese

Foto: Norsk tannvern.

Munntørrhet

Munntørrhet er vanlig hos eldre.

- Nedsatt spyttsekresjon. Skjer ved økende alder.
- Medikamentbruk. Forskning viser at ved bruk av 6 legemidler eller mer, er det stor sannsynlighet for munntørrhet.
- Andre årsaker kan være: diabetes, Sjøgrens syndrom og effekt av bestråling mot spyttkjertlene

Bruk en teskje og «dra» skjeen over kinnslimhinnen.

- Ved friske forhold glir skjeen lett
- Ved munntørrhet vil skjeen ikke gli

  Tiltak: spyttstimulerende - eller spytterstatningsmidler, smøre med glyserolblanding (1del 85% glyserol og 4 deler vann)